

ಭಾರತ ಸಹಕಾರ ಚಿಕ್ಕಾಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

"ಸಹಕಾರವೆಂದರೆ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಸಹಕಾರವೆಂದರೆ ಮೂರು ದಿನಕ್ಕೂ ಕೂಡಾ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ."
 ಎಂಬ ಮಾತು ಸಹಕಾರದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದವನ್ನು ಎವರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರವು ಮಾನವನ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಹಸು-ಹಾಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಉದ್ಯೋಗ, ಪೂರೈಕೆ, ಹಣಕಾಸು, ರಾಜಕೀಯ, ಅಧಿಕಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ, ಉದ್ಯೋಗ ಮಾನವನ ಪ್ರಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಕ್ಷೇತ್ರವಿಲ್ಲದಂತೆ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

"ಪ್ರಯೋಗವೆಂದರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೆಂದರೆ ತೆತ್ತವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲೂ 19ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದಲೂ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. 1950 ಜನವರಿ 26 ರಂದು ಬಾಂಬೇನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವೂ ಕೂಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಪದ್ಧತಿಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳೆರಡೂ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಸಂಯುಕ್ತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು 1935ರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 1ನೇ ಅಧಿಕಾರವು "ಭಾರತ ರಾಜ್ಯದ ಚಿಕ್ಕಾಟೆ" ವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸಂಯುಕ್ತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನವು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್ಡಮ್‌ನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದುದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಬಾಂಬೇನಲ್ಲಿರುವ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಹಕಾರ ಚಿಕ್ಕಾಟೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಕೆಲವು ಸೂತ್ರವಾದ ಮಾರ್ಪಡೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಹಕಾರದ ಅರ್ಥ:

ಸಹಕಾರ ಎಂಬ ಪದವು ಅನುಭವದಿಂದ 'Co-operation' ಹೆಸರಿನಿಂದ 'ಕೋ-ಆಪರೇಷನ್' ಎಂಬ ಪದವು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಳುತ್ತಿದೆ. 'ಕೋ' ಅರ್ಥವು 'ಎಂಬ' ಎಂದೂ 'ಆಪರೇಷನ್' ಎಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. 'ಕೋ' ಎಂದರೆ 'ಹಿಟ್ಟಿನ ಸೇರು, ಅಪೇಕ್ಷಾ' ಎಂದೂ 'ಆಪರೇಷನ್' ಎಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಹಿಟ್ಟಿನ ಸೇರು 'ಕೋ ಆಪರೇಷನ್' ಎಂದೂ 'ಹಿಟ್ಟಿನ ಸೇರು ಕಲಸುವುದು' ಎಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಸಹಕಾರ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

- 1) ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ನಿರ್ವಹಣೆ
- 2) ಲಾಭಾಂಶಗಳ ಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆ
- 3) ಮಿತವ್ಯಯ ತತ್ವ
- 4) ಸೇವೆಯ ತತ್ವ
- 5) ನ್ಯಾಯಪರತೆಯ ತತ್ವ
- 6) ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿತನೀಡ ತತ್ವ
- 7) ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತ ಮೂಲ ಸದಸ್ಯತ್ವದ ತತ್ವ
- 8) ರಾಜಕೀಯ & ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಡ್ಡಿಸ್ವತೆ
- 9) ಸಹಕಾರಿತ್ವ
- 10) ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಹಕಾರ
- 11) ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಘಗಳ ತತ್ವ
- 12) ಅನಾರ್ಥ ತತ್ವ.

ಸಹಕಾರ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು:

- 1) ಜನರ ಹಿಂದು ಸಂಘ
- 2) ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತ ಸಂಘಟನೆ
- 3) ಸಮಾನತೆಯ ಆಧಾರ
- 4) ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸಂಘಟನೆ
- 5) ಸಹಕಾರಿ ಹಿಂದು ಲಭ್ಯತೆ
- 6) ಲಾಭಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸೇವೆಯ ತತ್ವ
- 7) ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದಿತ್ವ
- 8) ಸದಸ್ಯರ & ಸಮಾನತೆಯ ಸೇವೆ
- 9) ಸಹಕಾರಿ ತ್ರಿವಿಧೀನತೆ
- 10) ಸಹಕಾರಿ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ

ಸಹಕಾರ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದೃಶ್ಯ:

ಹಾಲಿ ದೃಶ್ಯದ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮುಖಗಾಢವಾದ ಸಹಕಾರಿ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದೃಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜ/ಸಮಾನತೆಯ ಸಹಕಾರಿ ಸಮನ್ವಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಸಹಕಾರದ ತೊಟ್ಟಿಲು ಕರ್ನಾಟಕ :

ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಗೆ, ತನ್ನೂಲಕೆ ಸಹಕಾರ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದ ರಾಜ್ಯವೇ ಕರ್ನಾಟಕ. ಉದಾಹರಣೆ "ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸಹಕಾರಿ ಆಂದೋಲನದ ತೊಟ್ಟಿಲು" ಎಂದು ಕೆರೆಮಲಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಸಹಕಾರಿ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಹತ್ವ :

- 1) ಇಲ್ಲು ಮನುಷ್ಯವರ್ಗದ ಅಮೃತವೆಂದು ನಂಬಿಕೆ.
- 2) ಇಲ್ಲು ಶೋಷಣೆಗೆ ಅಮೃತವೆಂದು ನಂಬಿಕೆ.
- 3) ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರವಾದ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಕಂಚಿಶೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- 4) ವಿಶ್ವವಾಕ್ಯ ಅಮೃತವೆಂದು ನಂಬಿಕೆ.
- 5) ಕೃಷಕ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತೆ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- 6) ಕುಟುಂಬದ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಒಲವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- 7) ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ವ್ಯಯದಲ್ಲೂ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- 8) ಅನಿಧಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅನುಮೋದನೆ.
- 9) ಇಲ್ಲು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತರುವ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಗತಿ ಯುಗದ ಮಾರ್ಗವಾಗುತ್ತದೆ.
- 10) ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಸೇವೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.
- 11) ಸಮಾಜದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ.
- 12) ಇದು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.
- 13) ಸಮಾಜಭಾವನೆ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.
- 14) ಇದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಬದಲಾಯಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.
- 15) ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ:

ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಲಪಡಿಸುವ ಜೊತೆಗೆ ಅನಿಧಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಬಲೀಕರಣ:

ಭಾರತದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ "ಓಣಿ ಇಂಜಿಯರಿಂಗ್" ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕಂಡಿರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿರಬೇಕು ಸಹಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂಸಹಾಯ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲು ಪ್ರತಿ ನೀಡಿದೆ. ಪರಿವರ್ತನಾಕಾಲದಿಂದ ಕಂಡಿರಿ ಮತ್ತೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮಧ್ಯೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ - ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮುಖ ನೀಡುತ್ತಾ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸ್ವಯಂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸಬಲೀಕರಿಸಲು ನೀತಿ-ಆಯೋಜನೆ ಕಟ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಂಡಿರಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಷಯ ಸಂವಹನವನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆ ಆಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಇಂತಿ ಪ್ರಗತಿಗುತ್ತದೆ. ಕಂಡಿರಿ-ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವವನ್ನು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯನುಷ್ಠಾನ, ಆಧುನಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಇಂತಿ ಪ್ರಗತಿ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ನೀತಿ-ಆಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಸಹಕಾರವು 14ನೇ ಕಠಿಣತೆಯ ಆಯೋಜನೆ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಿಸಿದೆ. ಈ ಕಂಡಿರಿ 32% ತೆರಿಗೆ ಆಯೋಜನೆ ಕಾಲದಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಇನ್ನೂ 42% ಕಾಲದಿಂದ ಆಯೋಜನೆ ಇನ್ನೂ ಕಂಡಿರಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಾಲದಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಿಸಿದೆ, ಸ್ವಯಂಸಹಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಲಪಡಿಸಿ, ರಾಜ್ಯಗಳ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀಡಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿವೇಶಿಸಿದೆ.

ಸಹಕಾರ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು:

ಕುಜಿರಾಟನ ಅನಂದ - "ಅಮೂಲ್" ಸಂಸ್ಥೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ KMF (ಕರ್ನಾಟಕ ಹಾಲು ಹಿಕ್ಕಾಟ) ಶಿಗಡಾ ಸಹಕಾರ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹಿಡಿದ ಕೈವಿಡಿ ಎಂದರೆ ತ್ರಿವಾರಗಲರಸು ಜಿಂಟಿನ್ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ "ಯುಕೆನ್ಸಿಲಿ"ಯು ಶಿಗಡಾ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಹಿಂದಿನ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರುವ GST (ಸರಕು ತೆರಿಗೆ) (ಆರ್.ಟಿ.ಎಸ್)ಯು ಶಿಗಡಾ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆ.

ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿ, ಭಾರತ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹೊಂದಿರುವ ಅಂತಿಮ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಸಹಕಾರ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು, ಅದು ಇನ್ನೂ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಎನ್ನುವುದು ನಿಜವಾದ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಭಾವಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಾಜ್ಞಾನಿಕ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಾನೂನು ಹಿಂದಿನ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಬಲ ಕುಂದುಕೊರತೆ ಮಾಡಿರುವ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾದ ಸಹಕಾರ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮತ್ತೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕು, ತೆರಿಗೆ ಬೇಕಿರುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ಅಧಿವಾ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಡಬೇಕು.

ಮಾಡಲನೆಯದಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯದ - ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ತೆರಿಗೆ ಜಿವಂತ ಬೇಕಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರವೇ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಬೇಕು. ಸರಿಯಾದ - ಆಡಳಿತವನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಇಲ್ಲವಾಗಬೇಕು. ಅಂತಹ ಮತ್ತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಹಿಕ್ಕಾಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಿಂದು ಅರ್ಥ ಬದುಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಎಂದಿರಬಹುದು.

